

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
फैसला

२०७५।०७६ सालको निर्णय नं. २३
पुनरावेदन नं. ९७-०७४-RB-०९५२
मुद्दा:- आयकर (२०७१/०७२) ।

युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००४७३७२) को तर्फबाट
अख्तियार प्राप्त बेद नाथ भण्डारी..... १ } पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट :विद्वान अधिवक्ता श्री सुरज श्रेष्ठ
प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट :शाखा अधिकृत श्री अञ्जन भट्टराई
अविलम्बित नजीर: x

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक गंगाराम गेलाल

शुरु कर््यालयको निर्णय मिति:-२०७४/०५/२३

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०५।२३ मा भएको कर निर्धारणको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट ६० दिनभित्र निर्णय दिनु पर्नेमा उक्त निर्णय दिएको सूचनाको जानकारी हालसम्म नआएकोले राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको रहेछ । सुनुवाइका लागि आज यस इजलासमा पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट प्रा.लि.ले आ.व. २०७१/०७२ को आय आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रू. ५१,६४,७८,४००।४३ देखाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७२/०९/३० मा विवरण पेश गरेको ।
२. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०७१।०७२ को आय विवरण यस कार्यालयबाट कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाव कितावको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, आयकर ऐन २०५८ बमोजिम कट्टि गर्न नपाइने खर्च दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभतर्फ गणना हुनुपर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएकोले ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७४/०५/०६ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७४/०५/०६ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७४/०५/०७ मा सूचना बुझी लिएको ।
४. करदाताले मिति २०७४/०५/०७ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७४/०५/१९ मा पेश गरेको ।
५. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०७१।०७२ को लागि रू. ५२,२०,७७,४९१।५७ मात्र करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर

अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गर्ने गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७४/०५/२३ मा भएको निर्णय पर्चा ।

६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७४/०५/२३ मा जारी गरेको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७४/०७/२० मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
७. आयकर ऐन २०५८ को दफा ११४ उपदफा ८ बमोजिम निवेदन दर्ता भएको ६० दिनभित्र निवेदन उपर निर्णय दिनुपर्नेमा त्यस्तो निर्णय सूचना निवेदकलाई नदिएमा निवेदकले निवेदन अस्वीकार भएको मानी सोही ऐनको दफा ११६ बमोजिम राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाडौंमा पुनरावेदन गर्न जाने व्यहोराको जानकारी मिति २०७४।१२।१८ द.नं. ९०७४ को यस विभागमा दिइएको निवेदनबाट गराएको फाइलसाथ संलग्न निवेदन प्राप्त भएको पत्रबाट देखिन्छ । श्री राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाडौंमा पुनरावेदनको कानूनी कारवाही अगाडि बढाउने भएकाले आयकर ऐन २०५८ को दफा ११५ (८) बमोजिम जानकारी गराएको र दफा ११५ (९) बमोजिम विभागले त्यस्तो निवेदन दर्ता भएको मितिमा सो निवेदन अस्वीकार गर्ने निर्णय गरेको हुँदा सो व्यक्तिलाई सो निर्णयको सूचना दिएको मानिने व्यवस्था भएकोले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि परेको उक्त निवेदनको तथ्यमा प्रवेश गरी निर्णय दिन मिल्ने देखिएन भन्ने व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७४/१२/१८ मा भएको निर्णय ।
८. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट संशोधित कर निर्धारण आदेश जारी गर्दा यस कम्पनीको अरबौंमा भएको व्यापारको केही खोटहरू मात्र देखाउनु आफैमा कम्पनीको आर्थिक कारोबार स्वच्छ रहेको प्रष्ट हुन्छ । कम्पनीको कर छल्ने कुनै मनशाय छैन र छलेको पनि छैन । माथि उल्लेखित शिर्षकमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले संशोधित कर निर्धारण हुने र सो आ.व. २०७१।०७२ को आयमा समावेश हुने गरी निर्णय गरेको समेत प्रचलित ऐन, कानून, नीति नियम र न्यायिक सिद्धान्त अनुरूप भएको छैन । कम्पनीको प्रमाणलाई विश्लेषण गरेर ऐन, कानून स्थापित नजिरहरू तथा मान्य सिद्धान्तका आधारमा कर निर्धारण गर्नु पर्नेमा हचुवामा गरेको प्रष्ट छ । अतः उक्त निर्णयले कम्पनीलाई धेरै अन्याय पर्न जाने भएकाले श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको मिति

२०७४।६।२३ मा भएको संशोधित कर निर्धारण गर्ने निर्णय तथा सो उपर परेको निवेदकको पुनरावलोकनलाई अस्वीकार गर्ने आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय, आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३,१४, २२, ४०(२) र १०ण् तथा नेपालको संविधान २०७२ को धारा २२८ समेतको विरुद्धमा भई बदर भागी छ । विपक्षीको उक्त गलत निर्णय बदर गरी यस कम्पनीको दावी अनुसार न्याय पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकीर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७५/२/३ मा यस न्यायाधिकरण समक्ष दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।

९. यसमा मुलुकी ऐन, अ.वं. २०२ नं. बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/०३/२८ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

१०. नियम बमोजिम पेसी सूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र एवं प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।
११. पुनरावेदक करदाता युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट प्रा.लि. का तर्फबाट रहनु भएका विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री सविता भण्डारी बराल र विद्वान अधिवक्ता श्री तेज बहादुर बस्नेतले बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकमको ७० प्रतिशतले हुने रकम प्रतिष्ठान स्तरको कल्याणकारी कोषमा जम्मा गरिएको छ । राजस्व न्यायाधिकरण र सर्वोच्चबाट यस विषयमा थुप्रै फैसलाहरू भएका छन्, त्यसै अनुसार बोनस बाँकी रकम मान्य हुनुपर्छ । खर्च दावी गरेको रकम टोयोटा कम्पनीको स्पेयर पार्टस सम्बन्धी सेमिनारमा भाग लिन जाँदा थाईल्याण्डमा टोयोटा उत्पादन निरीक्षण भ्रमणमा कम्पनिकै प्रयोजनको लागी खर्च भएको हो, नयाँ मोडलको गाडिको लञ्च हुँदा कम्पनिद्वारा विभिन्न होटलमा गाडीको प्रमोशन कार्यक्रम पार्टीमा केही मदिरा खरिद र प्रयोगमा खर्च भएको परिप्रेक्षमा प्रत्यर्थी कार्यालयको निर्णयपर्चा र कर निर्धारण आदेश कानूनसम्मत नभएको हुँदा बदर गरी पाउँ भनी बहस गर्नु भयो ।
१२. प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालयका विद्वान सरकारी शाखा अधिकृत श्री अञ्जन भट्टराइले पुनरावेदक करदाताले जिकिर लिएको अवितरित रकम वैधानिकता विनाको रकम भएकोले कहाँ के प्रयोजनको लागी हो स्पष्ट छैन । भ्रमण खर्चमा कारोवारसँग सम्बन्धितलाई मान्यता दिएकै छ, खर्च गर्ने आधार र निर्णय स्पष्ट नभएको देखिन्छ, दावी गरेको

निरिक्षण भ्रमण खर्चको सन्दर्भमा हेर्दा भ्रमणमा गएको व्यक्तिलाई कतैबाट निमन्त्रणा गरेको नदेखिएको र खर्चको विल लगायत कुनै प्रमाण पनि पेश गर्न सकेको देखिदैन । त्यसैले विना प्रमाणको खर्च कट्टी मान्य हुँदैन । मदिरा खरिदको सम्बन्धमा व्यवसायको प्रकृति अनुसार व्यवसाय प्रबर्द्धन खर्च कट्टी पाएकै छ । कम्पनिले आफ्नो रकमबाट खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च कानून बमोजिम हुन पर्नेमा त्यसो भएको नपाईदा ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण गर्ने निर्णय सदर हुनुपर्छ भनि बहस गर्नुभयो ।

१३. प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन पत्र एवं प्राप्त शुरु फैसला सहितको मिसिल अध्ययन गरी दुवै तर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता तथा अधिवक्ता एवं विद्वान सरकारी वकिलको बहस समेत सुनि निर्णय तर्फ विचार गर्दा अब शुरु ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको निर्णय मिलेको छ वा छैन ? तथा पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने सम्बन्धमा हेर्दा देहाय अनुसार हुने देखियो:-
१४. यी पुनरावेदक करदाताले आ.व. २०७१।०७२ को नाफाबाट १० प्रतिशत बोनस वापत छुट्याएको रकम रु. १,३०,७६,४३३।६९ आय कायम गरी कर निर्धारण गरेको पाइयो । उक्त रकम बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकमको ७० प्रतिशतले हुने रकम भएको देखिन्छ । पुनरावेदक करदाताले बोनस ऐन २०३० को दफा १३ को कानूनी व्यवस्था अनुरूप श्रम ऐन २०४८ को दफा ३७ अनुसार खडा भएको प्रतिष्ठानस्तरको कोषमा जम्मा गरेको भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा पुनरावेदकले आयकर ऐन २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी पाएको बोनस रकमबाट बोनस ऐन र श्रम ऐनमा भएको कानूनी व्यवस्था अनुसार नै बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकमको ७० प्रतिशतले हुने रकम प्रतिष्ठानस्तरको कल्याणकारी कोषमा राखेको रकम आयमा थप गरी कर निर्धारण गर्न मिल्ने देखिएन । यसै विषयमा यसै न्यायाधिकरणबाट बोनस वितरण गरी बाँकी रही प्रतिष्ठानस्तरको कल्याणकारी कोषमा जम्मा गरेको रकमलाई आयमा समावेश गर्न नमिल्ने भनि फैसला भएको र उक्त फैसला उपर सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा करदाता एशियन पेन्टस (नेपाल) प्रा.लि.(नि.न. ३०८, पुनरावेदन नं. १७-०७३-००२९२) उपर ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले पुनरावेदनको अनुमति माग गरेकोमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७४।९।२८ मा अनुमति नहुने भनी भएको निर्णय समेतलाई आधार मानी हेर्दा प्रत्यर्थी कार्यालयको शुरु निर्णय कानून सम्मत मात्र मिल्ने देखिएन ।

१५. त्यसै गरी पुनरावेदक करदाताले वित्तीय विवरणमा खरिद लागत भनी रु.३,३८,२१,५२,८५६।१९ खर्च दावी गरेको देखिन्छ । Stock Movement विवरण अनुसार लागत खर्च ३,३८,२१,४६,७४३।१९ मात्र लागत खर्च हुने देखिन्छ । वास्तविक लागत भन्दा बढी लागत दावी गरेको रकम रु.६११३।-लाई आयकर ऐन, २०५८ को १५ अनुसार लागत खर्च कट्टी नहुने भनी सूचना जारी भएकोमा पुनरावेदक करदाताले प्रा.लि. को खरिद लागत खर्चमा दावी गरेको रुपैया ठिक छ तर Stock विवरण दिँदा T.R. Interest जोडन छुटेकोले उक्त बढी लागत दावी गरेको रकम T.R.Loan को व्याज हो भनी जिकिर लिएतापनि आफैले पेश गरेको विवरणमा फरक परेको लागत खर्च बढी दावी गरेको रकमलाई T.R.Loan को व्याज हो भनी लिएको जिकिर कानूनसम्मत देखिँदैन । यदि T.R.Loan को व्याज नै भएको हो भने कुन T.R.Loan को कुन बैकलाई कहिले दिएको भुक्तानी हो सोको स्पष्ट विवरण देखिँदैन । लागत बढी दावी गरेको रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को १५ अनुसार खर्च कट्टी नहुने देखिन आयो ।
१६. पुनरावेदक करदाताले Service Purchase भनी ९६,६९५।- र Direct Cost भनी रु. ९,३५७।५ खर्च दावी गरेको मिले नमिलेको तर्फ हेर्दा प्रत्यर्थी कार्यालयले करदाताबाट पेश भएको कागजात परिक्षण गर्दा उक्त खरिद लागत खरिद विजक विना नै दावी गरेको पाइएकोले उक्त लागत खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१ को उपदफा १ को (ग) बमोजिम खर्चलाई पुष्ट्याई गर्ने कागजात तथा प्रमाणको अभाव रहेको भनी लागत खर्च कट्टी नहुने भनी सूचना जारी भएको पाइन्छ । Service Purchase तर्फ प्रा.लि. ले Customer को गाडी धुनको लागी Liquid Soap खरिद गरेको हो, सो खर्च गरेवापत सर्भिस इनकम पनि गरेको छ, यस्तो आमदानीको लागी गरेको खर्च मिन्हा हुनुपर्छ भनी पुनरावेदकले जिकिर लिएको देखिन्छ । परिक्षणको क्रममा उक्त Service Purchase तर्फको लागत खर्च विना प्रमाणको भएको, खर्च पुष्टी हुने ठोस प्रमाण करदाताले पेश गर्न नसकेकोले Service Purchase तर्फको लागत खर्च कट्टी नपाउने भनी निर्णय भएको र त्यस सम्बन्धमा यथासमयमै प्रमाण कागजात पेश भएको नदेखिँदा सो सम्बन्धमा अन्यथा निर्णय भयो भनी मान्नु पर्ने देखिन आएन ।
१७. पुनरावेदक करदाताले Administrative Expenses अन्तर्गत Travelling Expenses शिर्षकमा खर्च कट्टी दावी गरेको मिलने नमिलने सम्बन्धमा हेर्दा: उक्त खर्च व्यक्तिगत वा घरेलु प्रकृतिको खर्च हुँदा खर्च कट्टी दिन नमिलने भनी रु. ६१३३१७।- कर निर्धारण भएको देखिन्छ । करदाताले पेश गरेको जवाफमा उक्त खर्च कम्पनिका

संचालकको लागी स्पेयर पार्ट्स सेमिनार, अटो कार्यक्रम तथा थाईल्यण्डको हाईलक्स उत्पादन गर्ने ठाउँको भ्रमण गर्दा भएको खर्च हुनाले मिन्हा हुनुपर्ने जिकिर लिएतापनि परिक्षणको बखत कर अधिकृतले करदाताबाट पेश भएको खर्चको प्रमाण छानविन गर्दा करदाताले जिकिर लिए जस्तो संचालकहरुको व्यवसायिक प्रयोजनको लागी भएको खर्च नभई व्यक्तिगत भ्रमणको लागी भएको भन्ने देखिन्छ । कम्पनिको व्यवसायिक प्रयोजनको लागी भएको हो भन्ने पुष्टी हुने प्रमाण करदाताबाट पेश हुन नआएकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(१)(क) अनुसारको व्यक्तिगत वा घरेलु प्रकृतिको खर्च पुष्टी भएकाले उक्त खर्च अमान्य गरेको शुरुको निर्णय मनासिव नै देखिन्छ ।

१८. पुनरावेदक करदाताले Administrative Expences अन्तर्गत Guest Entertainment खर्च दावी गरे तर्फ हेर्दा कर परिक्षणको क्रममा उक्त खर्च पुष्टि हुने प्रमाण तथा कागजात परिक्षण गर्दा विभिन्न भौचर नं. बाट विभिन्न मितिमा भएको खर्चहरुमा मदिरा खरिदमा मूल्य अभिवृद्धि कर समेतको खर्च देखिन आएकोले त्यस्तो खर्च कट्टी नपाउने भनी करदाताको नाममा सूचना जारी भएको देखिन्छ । करदाताले पेश गरेको जवाफमा विभिन्न भौचर नं. बाट विभिन्न मितिमा खरिद गरिएको रु. ३,११,९११।- कम्पनिको नयाँ मोडल गाडी लञ्च गर्दा विभिन्न होटलमा कस्टमरहरुलाई भेईकल प्रमोशन गर्नको लागी उक्त मदिरा खरिद भएको र उक्त खर्च व्यवसायिक प्रवर्द्धनको लागी भएको तथा मदिरा खरिद गरी खुवाएमा गाडीको अर्डर बढ्ने भनी करदाताले जिकिर लिएको पाइयो । उक्त खर्च, आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(१)(क) अनुसारको खर्च भएको हुँदा सोही ऐनको दफा १३ अनुसार त्यस्तो खर्च दावी नपुग्ने भनी प्रत्यर्थी कार्यालयले गरेको निर्णय पुनरावेदकले जिकिर लिए झै नभै कानूनसम्मत देखिन आएकोले उक्त निर्णयमा केही फेरबदल गर्नु परेन ।
१९. तसर्थ, उल्लेखित आधार र कारणबाट स्थायी लेखा नं. ३०००४७३७२ भएका पुनरावेदक करदाता युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट प्रा.लि.को आ.व. २०७१/०७२ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुरबाट अवितरित वोनस रकम आयमा समावेश गरेको हदसम्मको मिति २०७४।५।२३ को निर्णय मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ । अरूमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरू तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपशिल

२०. माथि ठहर खण्डमा उल्लेख भए बमोजिम पुनरावेदक करदाता युनाइटेड ट्रेडर्स सिन्डिकेट प्रा.लि.को आ.व. २०७१/०७२ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन ललितपुरबाट अवितरित बोनस रकम आयमा समावेश गरेको हदसम्मको मिति २०७४।५।२३ को निर्णय मिलेको नदेखिंदा केही उल्टी हुने ठहरी फैसला भएकोले पुनरावेदक करदाताको धरौटी रकम हिसाव गरी फिर्ता दिनु वा अर्को कर अवधिको तिर्नुपर्ने कर रकममा मिलान गरिदिनु भनी शुरु कार्यालयमा लेखि पठाउनु ।
२१. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु ।
२२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा मेरो सहमति छ ।

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-
शाखा अधिकृत: श्री सीता अधिकारी
कम्प्यूटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७५ साल अशोज १६ गते रोज ३ शुभम.....